

Van: [redacted] <[redacted]@bar-organisatie.nl>

Verzonden: 22-03-2022 16:58

Aan: [redacted] <[redacted]@bar-organisatie.nl>,

[redacted] <[redacted]@bar-organisatie.nl>,
[redacted] <[redacted]@bar-organisatie.nl>

Onderwerp: Visie op Ecologie - v3.0 in bewerking door MH

Beste collega's,

In het huidige concept miste ik samenhang. Het was ook nog niet bijgewerkt naar de laatste ontwikkelingen rondom de tekeningen die [redacted] heeft gemaakt.

Daarom heb ik een nieuw raamwerk gemaakt, zie bijlage. Staat ook in de map.

Er staan al wat teksten in.

Uiteraard is het oude concept een belangrijke bron om dit nieuwe raamwerk te vullen.

Ik heb er alleen vandaag aan gewerkt. Als ik er donderdag weer naar kijk, heb ik vast weer wat nieuwe inzichten.

Hoor graag jullie eerste reactie.

Groeten,

[redacted]

CONCEPT

GROEN IS ONZE TOEKOMST

Werken vanuit ecologie

[Afbeelding]

[Logo]

CONCEPT

COLOFON

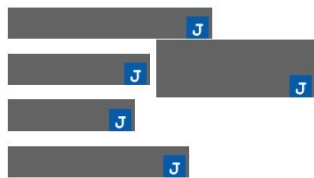
Dit document is door de raad vastgesteld op:

[datum]

In opdracht van:

Gemeente Ridderkerk

Opgesteld door:

[meer namen?]

Met dank aan eenieder die input heeft geleverd.

De opsteller heeft alle rechthebbenden van gebruikte afbeeldingen geprobeerd te achterhalen. Personen of instanties die menen aanspraak te maken op auteursrecht, verzoeken wij contact op te nemen met de gemeente Ridderkerk.

INHOUD

CONCEPT

VOORWOORD

[woordje van de wethouder]

Groen en water in onze omgeving zijn belangrijk. Het draagt bij aan een prettige en gezonde omgeving waarin bewoners zich gelukkig en ontspannen voelen. De 'Integrale visie per wijk op groen in de openbare ruimte' heeft groen een prominente plek gegeven onder de noemer 'Groen is onze toekomst'. Groen telt echt mee en is geen sluitpost of bijzaak.

Maar 'groen' is een breed begrip. Wat hebben bijvoorbeeld kleine zoogdieren, bijen, vlinders, vogels, vissen, amfibieën en vleermuizen nodig om te overleven en op welke wijze kunnen groen en water daaraan bijdragen? 'Werken vanuit Ecologie' is deel 2 uit de serie 'Groen is onze toekomst' en geeft daarin richting.

Ik ben trots dat [bladiebla]

[], wethouder

1. INLEIDING

1.1. Een uitbreiding op 'Groen is onze toekomst'

Op [datum] is de 'Integrale visie per wijk op groen in de openbare ruimte' vastgesteld onder de noemer 'Groen is onze toekomst'. Daarin zijn 6 ambities voor de gemeente Ridderkerk beschreven. Het voor u liggende rapport 'Werken vanuit ecologie' helpt bij het bereiken van deze ambities. Met name voor de ambitie

"de grote variatie aan samenhangende natuur in onze gemeente zorgt voor een rijke biodiversiteit"

is meer verdieping en richting nodig om de juiste keuzes te maken. Bijvoorbeeld bij aanpassingen in de buitenruimte als gevolg van nieuwbouw of een herinrichting. Maar ook voor de wijze van beheer en onderhoud.

1.2. Uit balans

Het planten- en dierenrijk telt vele soorten. Deze zijn op tal van manieren met elkaar verbonden, in een ecosysteem. Helaas is het ecosysteem niet in balans. De mens heeft voor verstoring gezorgd. Denk aan vervuiling, maar ook aan het ruimtegebruik: de aanwezigheid van bijvoorbeeld steden, dorpen, landbouwgebied, (vaar)wegen en bedrijventerreinen heeft grote impact op het ecosysteem. Het landschap is versnipperd. Grote aaneengesloten natuurgebieden zijn schaars. Gevolg is dat de biodiversiteit afneemt: er zijn steeds minder verschillende plant- en diersoorten, waardoor het systeem steeds verder uit balans raakt. De gevolgen voor de mens kunnen desastreus zijn. Denk aan insectensterfte en de gevolgen voor de bestuiving van gewassen. Dit terwijl er steeds meer monden moeten worden gevoed.

Er is meer samenhang en variatie nodig

Hoe kunnen wij, op onze gemeentelijke schaal, helpen om de biodiversiteit bevorderen? De beschreven ambitie verkapt het al: door een grote variatie aan samenhangende natuur te creëren. Het gaat hierbij niet alleen om de parken en groengebieden aan de randen van de gemeente, het gaat met name ook over water en groen in het bebouwd gebied zelf.

De natuur trekt de woonomgeving in

De bebouwde omgeving vormt niet alleen de woonomgeving voor de mens, ook planten en dieren hebben hier een plek nodig. Het fungeert steeds meer als een op zichzelf staand landschapstype, een biotoop, met zijn eigen flora en fauna. De natuur trekt de woonomgeving in omdat daarbuiten steeds minder plek is. Is dat erg? Nee, zeker niet. Natuur levert een belangrijke bijdrage aan ons welzijn. Mensen zijn gelukkiger en gezonder in een groene omgeving. Een goed functionerend ecosysteem, ook in bebouwd gebied, zorgt voor minder overlast door plaagsoorten. Een voorbeeld: een vleermuis eet gemiddeld 300 muggen (en andere insecten) per nacht. Door rekening te houden met vleermuizen in onze gemeente zorgen we voor een natuurlijke balans.

Klimaatverandering

Een andere factor is het klimaat: er zijn steeds vaker extreem droge en hete zomers, die worden afgewisseld met langdurige stortbuien. [Zoals in de [Klimaatadaptatiestrategie]

aangeven draagt voldoende groen en water bij aan het aangenaam houden van het leefklimaat voor de mens]. Als we dat dan op zo'n manier doen dat de flora en fauna hierbij ook gebaat zijn, hebben we een win-win situatie.

'Werken vanuit ecologie' geeft hiervoor richting, handvaten en een praktisch toepasbare invulling.

1.3. We bekijken de omgeving door de ogen van een aantal diersoorten

Elke soort stelt specifieke eisen aan de omgeving. Door meer variatie en samenhang in leefgebieden te creëren stel je meer soorten tevreden. Maar hoe pak je dit aan? Wat is er nodig?

Om onze verstedelijkte omgeving beter te leren kennen bekijken we deze in hoofdstuk 2 door de ogen van een aantal diersoorten:

- egel
- laatvlieger
- weidehommel
- zanglijster
- snoek
- kleine watersalamander

Om als dier te kunnen overleven moeten er geschikte plaatsen zijn voor het vinden van voedsel, te verblijven, zichzelf in veiligheid te brengen en om zich te kunnen voortplanten. Het is belangrijk dat deze plaatsen met elkaar zijn verbonden. Tegen welke hindernissen loopt het dier aan? Hoe ziet hij de omgeving het liefst?

Door op deze manier naar de omgeving te kijken, wordt duidelijk waar het deze dieren aan ontbreekt. Om hierin tegemoet te komen worden concrete maatregelen voorgesteld. In hoofdstuk 3 worden de mogelijke maatregelen uitgewerkt en worden de kansrijke locaties om deze uit te voeren aangegeven.

1.4. Dieren kijken niet naar grenzen

'Werken vanuit ecologie' beschouwt de buitenruimte als één geheel. Een deel daarvan is in beheer van de gemeente. Daar hebben we direct invloed op. Maar er zijn ook andere beheerders, zoals Waterschap Hollandse Delta, Stichting Zuid-Hollands Landschap, Staatsbosbeheer en Rijkswaterstaat. Er vergeet het aan aandeel tuinen niet in de gemeente. Dieren kijken uiteraard niet naar deze grenzen, ook niet naar de gemeentegrenzen.

Het verrijken van de biodiversiteit kunnen we daarom als gemeente niet alleen. In de voorbereidingsperiode voor het schrijven van de 'Uitwerking op ecologie' is contact geweest met diverse partijen. In bijlage [] is hiervan een overzicht opgenomen. Deze contacten houden we warm. We wisselen kennis en informatie uit en maken elkaar enthousiast.

Bewoners zijn betrokken via het burgerwetenschapsproject 'Wildcamera' waarin de gemeente faciliteert. 40 tuinbezitters krijgen vier weken lang een wildcamera in hun tuin. De resultaten zijn bestemd voor wetenschappelijk onderzoek én zijn bruikbaar voor de

CONCEPT

gemeente om de bewustwording rondom natuur te stimuleren. In hoofdstuk 4 is aangegeven wat we nog meer doen aan het vergroten van het bewustzijn.

2. ONZE RIDDERKERKSE MEDE-INWONERS

Naast de [] menselijke inwoners, huisvest Ridderkerk tal van planten- en diersoorten. Zij leven in één of meerdere biotopen, oftewel leefgebieden. Wij zijn in de huid gekropen van een aantal diersoorten, om een indruk te krijgen van hun leven in Ridderkerk en hun wensen om het leven wat makkelijker te maken. Het is een bont gezelschap, bestaande uit land-, water- en luchtdieren. Betekenisvolle dieren uit het Ridderkerkse ecosysteem die we graag wat meer zouden koesteren en komende tijd 'in the picture' willen zetten.

2.1. Voorkomende planten- en diersoorten in Ridderkerk

De meeste diersoorten die in Ridderkerk voorkomen zijn kenmerkend voor stadse soorten in West-Europa. Een aantal zijn kenmerkend voor soorten van meer natuurlijke rivierlandschappen. Gemiddeld genomen worden binnen de gemeente vooral algemeen voorkomende soorten waargenomen, met als uitzondering de groene buitengebieden waar meer bijzondere soorten voorkomen. Denk hierbij aan de Bevers in het Griend, Sperwers in het Oosterpark en De Gorzen, Lepelaars en vele andere steltlopers in de Crezéepolder. In bijlage [] is aangegeven welke algemeen voorkomende soorten in Ridderkerk kunnen worden aangetroffen.

2.2. Ridderkerkse biotopen

Ridderkerk bestaat uit een grote variatie aan biotopen, oftewel leefgebieden voor planten en dieren. We onderscheiden de volgende biotopen:

- Park
- Gebouw & terrein
- Buurtgroen
- Tuin & erf
- Groot groen

De meeste dieren hebben verschillende biotopen nodig. Aan elke biotoop worden andere eisen gesteld. In de komende paragrafen wordt voor een aantal diersoorten beschreven en gevisualiseerd hoe zij leven, in welke biotopen ze voorkomen en wat zij nodig hebben in elk biotoop.

2.3. De egel

Uiteindelijke tekst invoegen. Verwijzing naar plaatjes. Plaatjes zelf in aparte map.

2.4. De laatvlieger

Uiteindelijke tekst invoegen. Verwijzing naar plaatjes. Plaatjes zelf in aparte map.

2.5. De weidehommel

Uiteindelijke tekst invoegen. Verwijzing naar plaatjes. Plaatjes zelf in aparte map.

2.6. De zanglijster

Commented [J] : Dit is wat ik zie terugkomen op de tekeningen van [J] Misschien komen er nog meer bij over verandert het nog wat?

CONCEPT

Uiteindelijke tekst invoegen. Verwijzing naar plaatjes. Plaatjes zelf in aparte map.

2.7. De snoek

Uiteindelijke tekst invoegen. Verwijzing naar plaatjes. Plaatjes zelf in aparte map.

2.8. De kleine watersalamander

Uiteindelijke tekst invoegen. Verwijzing naar plaatjes. Plaatjes zelf in aparte map.

3. MOGELIJKE MAATREGELEN

In hoofdstuk 2 zijn de wensen voor de leefomgeving van een aantal voorname diersoorten beschreven. Als we nog meer diersoorten beschrijven, zien we waarschijnlijk veel dezelfde wensen terugkomen. De gekozen diersoorten zijn uiteraard niet 100% representatief voor een compleet ecosysteem. Maar het maakt wel duidelijk welke aanpassingen er nodig zijn.

3.1. Wat er nu al gebeurt

Gemeente: inrichting / beheer, gebouwen, groenvisie

Particulier: tuin, gebouwen

Andere beheerders

3.2. Wat we nog meer kunnen doen

Gemeente: inrichting / beheer, gebouwen, meer groene parels

Particulier: tuin, gebouwen

Andere beheerders

Hier de schapenbegrazing noemen.

3.3. Kansrijke locaties voor het uitvoeren van maatregelen

Kaart met toelichting

4. ONDERSTEUNDE ACTIES

4.1. Bewustzijn vergroten

Zodat meer mensen maatregelen zoals in hoofdstuk 3 beschreven treffen.

4.2. Netwerk onderhouden en uitbreiden

Lidmaatschap Herstelplan Biodiversiteit (nav motie) hier ook noemen.

4.3. Monitoring

Wat gebeurt er al? Welke bronnen kunnen we raadplegen? Nog aanvullende acties nodig?

5. FINANCIËLE GEVOLGEN

CONCEPT

BIJLAGE 1

VOORKOMENDE FLORA EN FAUNA IN RIDDERKERK

■ Zoogdieren

Bijna overal in de stedelijke omgeving komen zoogdieren als Egel, Haas, Konijn en Bunzing voor. In Ridderkerk komen daarnaast ook Bever en waarschijnlijk Steenmarter voor. De Bever komt voor bij grotere watergangen, in Ridderkerk komt deze dan ook voor in de Griend, een waterrijk gebied met getijdewerking langs de rivier de Maas.

■ Vleermuizen

Vleermuizen zijn de enige vliegende zoogdieren. Aangezien het een beschermde soortgroep is (Wet Natuurbescherming) en een heel andere leefwijze kent dan de meeste zoogdieren, behandelen we deze los hiervan.

In Ridderkerk komen zes van de twintig (in Nederland) voorkomende soorten vleermuizen voor: Gewone Dwergvleermuis, Ruige Dwergvleermuis, Laatvlieger, Rosse vleermuis, Watervleermuis en Meervleermuis (Elzerman, 2014 & 2022). Deze soorten komen vooral in het noordelijke en westelijke gedeelte van de gemeente voor. Deze soorten hebben vooral verblijfplaatsen in gebouwen; in spouwmuren en daken. Vleermuizen hebben een voorkeur voor besloten, donkere plekken met een zo constant mogelijke temperatuur en geen wind. Ze hebben slechts een spleet van 8 mm nodig om een gebouw in te klauteren, vandaar dat stootvoegen hiervoor vaak gebruikt worden. Belangrijkste habitatseis is de combinatie van geschikte verblijfplaatsen, foerageergebieden en de verbinding tussen deze twee.

Een belangrijke bedreiging voor deze soortgroep is het verdwijnen van (potentiële) verblijfplaatsen, door isolatie van bestaande bouw en minder kieren/spleten bij nieuwbouw.

■ Vogels

Bekende vogels in de stedelijke omgeving zijn Huismus, Gierzwaluw, Spreeuw, Houtduif, Meekoet en Stadsduif. In Ridderkerk komen naast de gebruikelijke stedelijke vogels ook soorten voor als Sperwer, Ransuil, Blauwborst en Roodborsttapuit.

■ Vissen

In Ridderkerk zijn waarnemingen van 18 verschillende soorten vissen bekend¹, waarbij algemene soorten zoals Blankvoorn, Baars, Zeelt en Snoek het meeste voorkomen.

■ Amfibieën & Reptielen

Binnen Ridderkerk komen algemeen voorkomende soorten als Gewone pad, Bruine & Groene kikker en Kleine watersalamander. Er zijn de afgelopen vijf jaar geen reptielen waargenomen².

¹ Bron: https://waarneming.nl/locations/22939/species/?species_group_id=9&start_date=01-01-2010&end_date=&filter_month=&filter_year=&use_local_taxonomy=on Waarneming.nl;

² Bron: NDFF, 2021

CONCEPT

Insecten

Libellen

Er komen vooral algemeen voorkomende soorten voor binnen de gemeente, zoals Gewone oeverlibel, Lantaarntje, Vroege glazenmaker en Bloedrode heidelibel. Maar ook meer bijzondere soorten als Rivierrombout, Zuidelijke keizerlibel en Bruine korenbout.

Bijen

Er zijn de afgelopen jaren veel algemeen voorkomende soorten bijen waargenomen in de gemeente, zoals Akkerhommel, Boomhommel, Bijenwolf en Weidehommel. De Roodrandzandbij, een bedreigde soort, is waargenomen in de Crezéepolder.

Vlinders

<aanvullen>

Planten

Het rivierklei landschap kenmerkt zich door haar vochtige, voedselrijke bodem. Dit heeft ook zijn weerslag op de flora. Zo komen er veel Populieren, Abelen, Wilgen en Zwarte elzen binnen dit landschap voor. Maar ook Es, Berk en Eik. Voor wat betreft kruiden komen er veel algemene soorten voor die je kan verwachten in dit landschap, zoals Gewone smeerwortel, Harig wilgenroosje en Jakobs kruiskruid. Maar ook meer zeldzame soorten als Lievevrouwebedstro (voornamelijk in het Donckse bos/velden) en Herts munt (Crezéepolder & De Gorzen).

Commented : Todo...

Toelichting grondslagen

In dit document kunt u secties vinden die onleesbaar zijn gemaakt. Deze informatie is achterwege gelaten op basis van de Wet open overheid (Woo). De letter die hierbij is vermeld correspondeert met de bijbehorende grondslag in onderstaand overzicht.

J Art. 5.1 lid 2 sub e

Het belang van de openbaarmaking van deze informatie weegt niet op tegen het belang van de eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer van betrokkenen